

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงาน หรือ การปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ ประเมิน มาตรการ หรือ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้ ๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๒) การใช้อำนาจ ตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ ๓) การจัดซื้อจัดจ้าง ๔) การบริหารงานบุคคล มาวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทการ วิเคราะห์กระบวนการหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อสามารถนำมากำหนด มาตรการแนวทางการป้องกันการทุจริตหรือปิดโอกาสการทุจริต และลดการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

๑) ระดับโอกาสที่ความเสี่ยงนั้นจะเกิดขึ้น (Likelihood)

แนวทางการพิจารณาระดับความเป็นไปได้ในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ความเสี่ยง				
ระดับ คะแนน	โอกาส ที่จะเกิด	การดำเนินโครงการ	การปฏิบัติงานประจำ	เทียบกับครั้ง ของการดำเนินการ
๕	สูงมาก	เกิดขึ้นแน่นอน	เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง	เกือบทุกครั้งของการดำเนินการ
๔	สูง	เกิดขึ้นได้เสมอ	เกิดขึ้นเป็นประจำ	ปีละหลายครั้ง
๓	ปานกลาง	เกิดขึ้นได้บ้าง	เกิดขึ้นได้หลายครั้ง	เกิดขึ้นได้ทุกปี
๒	น้อย	เกิดขึ้นได้น้อย	อาจเกิดขึ้นบ้างในบางครั้ง	เกิดขึ้นได้ในช่วง ๑ - ๒ ปี
๑	น้อยมาก	เกิดขึ้นได้ยาก	แทบไม่เกิดขึ้นเลย	ไม่เกิดขึ้นเลยในช่วง ๓ ปี

๒) ผลกระทบต่อองค์กร กรณีที่มีความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น (Impact)

แนวทางการพิจารณาผลกระทบในแต่ละความเสี่ยงต่อเป้าหมายความสามารถหรือผลการดำเนินการขององค์กร						
ระดับ คะแนน	ผลกระทบ	เป้าหมาย ผลผลิต/ ผลลัพธ์	มูลค่าความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้น	สูญเสียโอกาส	ความพึงพอใจ/ ความเชื่อถือของ ผู้รับบริการ	ชื่อเสียงองค์กร
๕	สูงมาก	ต่ำกว่าเป้าหมาย หรือที่ทำได้	องค์กรไม่สามารถ รับผิดชอบได้	ต้องหยุดดำเนินการ ในระยะเวลาหนึ่ง	เกิดการร้องเรียน หรือยกเลิกการใช้ บริการ	มีการเผยแพร่ข่าว ทางสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
๔	สูง	ต่ำกว่าเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญ	ต้องยกเลิกบาง โครงการเพื่อจัดสรร งบประมาณ	ต้องหยุดดำเนินการ ในช่วง ๑ - ๒ วัน	ผู้รับบริการ ไม่พอใจ	มีการเผยแพร่ข่าว ในทางโซเชียล
๓	ปานกลาง	ต่ำกว่า เป้าหมายชัดเจน	กระทบต่อการ จัดสรรงบประมาณ ภายใน	ต้องหยุดดำเนินการ ภายใน ๑ วัน	ไม่สามารถ ดำเนินการได้ตาม ข้อกำหนด	มีข่าวลือออกไป สู่นอกองค์กร
๒	น้อย	ต่ำกว่าเป้าหมาย เล็กน้อย	กระทบต่อการ จัดสรรงบประมาณ ในระดับสำนัก	หยุดแก้ไขเล็กน้อย	กระทบต่อคุณภาพ การให้บริการ	มีข่าวลือภายใน องค์กร
๑	น้อยมาก	ยังคงได้ ตามเป้าหมาย	สามารถยอมรับได้	การดำเนินการ ล่าช้า	กระทบต่อคุณภาพ การให้บริการ เล็กน้อย	อาจส่งผลต่อ ชื่อเสียงได้

๓) ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) การแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยงที่ได้จาก การพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นและขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ โดยที่ดำเนินการ ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๕ ระดับ และสามารถแบ่งพื้นที่เป็น ๕ ส่วน โดยใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	การแสดงผล	มาตรการกำหนด
๕	สูงมาก	๒๐ - ๒๕		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง
๔	เสี่ยงสูง	๑๕ - ๑๙		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๓	ปานกลาง	๗ - ๑๔		ยอมรับความเสี่ยง ควรพิจารณาการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๒	ต่ำ	๓ - ๖		ยอมรับความเสี่ยง ควรพิจารณาการควบคุมความเสี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น
๑	ต่ำมาก	๑ - ๒		ยอมรับความเสี่ยง โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยงไม่ต้องมีการจัดการเพิ่ม

๑) แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) เพื่อระบุถึงตำแหน่งของความเสี่ยงแต่ละรายการเพื่อให้ทราบว่าความเสี่ยงใดมีความสำคัญและมีความเร่งด่วนสูงสุดที่จะต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับความสำคัญ โดยแบ่งความเสี่ยงเป็น ๕ กลุ่ม คือ นัยสำคัญ สูงมาก ๒๐ - ๒๕ (สีแดง) ,สูง ๑๕ - ๑๙ (สีส้ม), ปานกลาง ๗ - ๑๔ (สีเหลือง), ต่ำ ๓ - ๖ (สีเขียว), ๑ - ๒ (สีเขียวอ่อน) ระดับต่ำมาก รายละเอียดตามตามภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์มาตรฐานของโอกาสและผลกระทบ						
ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ต่ำ (๑x๕=๕)	ปานกลาง (๒x๕=๑๐)	สูงมาก (๓x๕=๑๕)	สูงมาก (๔x๕=๒๐)	สูงมาก (๕x๕=๒๕)	๕
	ต่ำ (๑x๔=๔)	ปานกลาง (๒x๔=๘)	ปานกลาง (๓x๔=๑๒)	สูง (๔x๔=๑๖)	สูงมาก (๕x๔=๒๐)	๔
	ต่ำมาก (๑x๓=๓)	ปานกลาง (๒x๓=๖)	ปานกลาง (๓x๓=๙)	ปานกลาง (๔x๓=๑๒)	สูง (๕x๓=๑๕)	๓
	ต่ำมาก (๑x๒=๒)	ต่ำ (๒x๒=๔)	ปานกลาง (๓x๒=๖)	ปานกลาง (๔x๒=๘)	ปานกลาง (๕x๒=๑๐)	๒
	ต่ำมาก (๑x๑=๑)	ต่ำมาก (๒x๑=๒)	ต่ำมาก (๓x๑=๓)	ต่ำ (๔x๑=๔)	ต่ำ (๕x๑=๕)	๑
	๑	๒	๓	๔	๕	
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง						

แบบฟอร์ม การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่

กระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้าง					
หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลพบุรี					
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่					
ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุมีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อย	ทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง และความขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และอาจเกิดความล่าช้าไม่ทันตามกำหนดเวลา	1	1	1	1
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่					
ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	มาตรการแนวทางการป้องกันความเสี่ยง			
		แนวทางการป้องกันความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ		
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุมีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อย	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุโยกย้ายบ่อยทำให้ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในงาน และข้อกฎหมาย รวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๑.ส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบและศึกษาคู่่มือการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติม ๒.ปรึกษาหารือขอคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นคลังจังหวัด ตรวจสอบภายในจังหวัด และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ๓.สร้างจิตสำนึกในเรื่องของความซื่อสัตย์ จริยธรรม และความโปร่งใสให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ๔.จัดการถ่ายทอดความรู้ (KM) การจัดซื้อจัดจ้างให้แก่เจ้าหน้าที่ท่านอื่น หากมีการโยกย้ายสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568		

หมายเหตุ ขอให้ส่งข้อมูลทาง E-Mail : mocanticorruption@gmail.com

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ : นางไพเราะ...สาส์ณ

หมายเลขโทรศัพท์ : ๐๖๕-๕๑๐๑๙๖๐